

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/119/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3216200624
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3216200624.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek senátu Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: Q. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. nad R., E. XXX/XX, o zaplatenie 1 797,47 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k. 5C/62/2016 -122 zo dňa 08. marca 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku III. a IV. p o t v r d z u j e.

II. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 208,92 s 5 %ročným úrokom z omeškania zo sumy 119,61 eur od 11.10.2013 do zaplatenia (výrok I.). Lehotu na plnenie povinnosti žalovanej podľa výroku I. a výroku I. rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k. 5C/62/2016 - 59 zo dňa 10. januára 2017 určil v splátkach po 100,- eur mesačne, splatných vždy do 25. dňa v mesiaci, so splatnosťou prvej splátky v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, a to pod následkom splatnosti celého plnenia v prípade omeškania s plnením čo i len jednej splátky (výrok II.). Výrokom III. vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom IV. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 30 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bude rozhodnuté o konkrétnej výške trov po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že rozsudkom č. k. 5C/62/2016-59 zo dňa 10.01.2017 súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1 677,86 eur, úrok z omeškania vo výške 1,09 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 905,60 eur od 11.10.2013 do 13.02.2014, zo sumy 1 869,53 eur od 14.02.2014 do 14.03.2014, zo sumy 1 844,24 eur od 15.03.2014 do 15.04.2014, zo sumy 1 818,68 eur od 16.04.2014 do 14.05.2014, zo sumy 1 793,13 eur od 15.05.2014 do 12.06.2014, zo sumy 1 757,57 eur od 13.06.2014 do 17.09.2014, zo sumy 1 740,85 eur od 18.09.2014 do 02.04.2015, zo sumy 1 737,86 eur od 03.04.2015 do 13.07.2016, zo sumy 1 727,86 eur od 14.07.2016 do 13.08.2016, zo sumy 1 717,86 eur od 14.08.2016 do 13.09.2016, zo sumy 1 707,86 eur od 14.09.2016 do 13.10.2016, zo sumy 1 697,86 eur od 14.10.2016 do 13.11.2016, zo sumy 1 687,86 eur od 14.11.2016 do 13.12.2016, zo sumy 1 677,86 eur od 14.12.2016 do zaplatenia, a to všetko v splátkach po 100 eur mesačne. Vo zvyšku súd žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Súd žalobcovi priznal iba istinu úveru s úrokom z omeškania po odrátaní všetkých platieb žalovanej, ktoré zarátal na istinu z dôvodu, že v zmluve nebola uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, t. j. náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho považoval súd úver za bezúročný a bez poplatkov. Na odvolanie žalobcu odvolací súd uznesením č. k. 6Co/106/2017 - 105 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola

žaloba zamietnutá, vo výroku o trovách a v časti prvého výroku o povolení plnenia dlhu žalovanou v splátkach zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd vyslovil záver, že zmluva obsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. Výrok o povolení plnenia dlhu v splátkach odvolací súd zrušil, pretože výška splátok závisí od výšky celkového plnenia, na ktoré bude žalovaná v konečnom dôsledku zaviazaná. Vyššie uvedený prvý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto veci tak zostal nedotknutý v povinnosti uloženej žalovanej zaplatiť žalobcovi 1 677,86 eur s úrokmi z omeškania a predmetom konania tak zostal nárok na žalobcu už len na zaplatenie sumy 218,92 eur, ktorá je tvorená úrokom 99,31 eur a istinou 119,61 eur, keďže započítaním platieb žalovanej aj na úroky bola žalobcom uplatnená istina 1 797,47 eur a súd mu prvým rozsudkom priznal iba 1 677,86 eur. Predmetom konania ďalej zostal nárok žalobcu na úrok vo výške 12,90 % ročne zo sumy 1 965,21 eur od 11.10.2013 do 13.02.2014, zo sumy 1 929,14 eur od 14.02.2014 do 14.03.2014, zo sumy 1 903,85 eur od 15.03.2014 do 15.04.2014, zo sumy 1 878,29 eur od 16.04.2014 do 14.05.2014, zo sumy 1 852,74 eur od 15.05.2014 do 12.06.2014, zo sumy 1 817,18 eur od 13.06.2014 do 17.09.2014, zo sumy 1 800,46 eur od 18.09.2014 do 02.04.2015 a zo sumy 1 797,47 eur od 03.04.2015 do zaplatenia a úrok z omeškania 5 % ročne z nezaplatených úrokov 99,31 eur od 11.10.2013 do zaplatenia.

3. Z listinných dôkazov súd prvej inštancie zistil, že dňa 27.02.2013 uzavreli strany sporu úverovú zmluvu č. 000000000034305, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanej úver vo výške 2 000,- eur. Žalovaná sa zaviazala splatiť úver a úroky v pravidelných 120 mesačných anuitných splátkach po 29,83 eur do 15.02.2023. Poplatok za správu úverového účtu bol 1,99 eur mesačne. Ako celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť (súčet výšky úveru a celkových nákladov klienta spojených s úverom), bola v zmluve uvedená suma 3 818,40 eur. V zmluve je uvedený inkasný účet č. 1667847002/5600, pričom žalobca bol podľa zmluvy oprávnený uspokojiť svoje pohľadávky voči žalovanej z uvedenej úverovej zmluvy inkasom z tohto účtu. Pokiaľ ide o podrobné podmienky splácania, zmluva odkazuje na všeobecné obchodné podmienky (VOP). Žalovaná splátku splatnú v júni 2013 splatila iba čiastočne a následne úver nesplácala vôbec. Listom zo dňa 17.09.2013 bola žalovaná vyzvaná na predčasné splatenie poskytnutého úveru v lehote do 09.10.2013. Túto výzvu žalobca spoplatnil sumou 30,- eur. Žalovaná uhradila žalobcovi celkovo sumu 262,14 eur (do 10.01.2017; súčet úhrad pred vyhlásením predčasnej splatnosti a súčet úhrad po vyhlásení predčasnej splatnosti), z čoho suma 59,61 eur bola žalobcom započítaná na úrok a suma 202,53 eur na istinu. Posledná úhrada, ktorú žalobca priznal, bola uhradená dňa 02.04.2015 v sume 2,99 eur. Z účtu vedenom v Slovenskej sporiteľni SK380900000000372751016 - SZU1 bola na inkasný účet žalovanej č. 1667847002/5600 poukázaná za obdobie od 13.07.2016 do 13.12.2016 (vrátane) celkovo suma 60,- eur, a to po 10,- eur mesačne vždy 13. dňa v mesiaci. V písomných podaniach po vyhlásení prvého rozsudku súdom prvej inštancie v tejto veci žalovaná písomne uviedla, že má dieťa, narodené 09.10.2014, od januára 2017 pracuje, žije s priateľom v spoločnej domácnosti a ich mesačné výdavky sú 164,27 eur hypotekárny úver na bývanie, 64,83 eur úver na bývanie, 57,20 eur priateľov úver na auto, 152,- eur nájomné za byt, 25,- eur električka, 92,80 eur poistenia, 57,- eur materská škôlka vrátane stravy, 100,- eur splátka žalobcovi, a 4,64 eur koncesionárske poplatky. Spolu to je 737,56 eur, pričom jej príjem je 630,- eur a príjem priateľa 700,- eur. Za január 2017 mala žalovaná čistú mzdu poukázanú na účet 627,82 eur. Žalovaná od februára 2017 mesačne hradí žalobcovi sumu 100,- eur a 13.01.2017 mu uhradila 10,- eur, ktoré neboli zohľadnené v prvom rozsudku súdu prvej inštancie v tejto veci.

4. Po vykonanom dokazovaní, aplikujúc ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 121 ods. 3, § 517 ods. 1,2, § 563, § 565 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba je dôvodná iba v časti. Medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanej úver vo výške 2 000,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v 120 splátkach vo výške 29,83 eur, čo je spolu 3 579,60 eur. Okrem toho sa zaviazala platiť mesačný poplatok za správu úverového účtu 1,99 eur mesačne, čo je spolu so splátkami suma 3 818,40 eur, pričom takto bola v zmluve uvedená aj celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť. Zmluva obsahuje všetky náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaná od júna 2013 prestala úver splácať, a preto ju žalobca oprávnené vyzval na splatenie celého úveru. Na základe výzvy sa úver stal splatným dňa 09.10.2013. Žalovaná úver v tejto lehote a ani doposiaľ neuhradila. Celý úver sa stal splatným na základe výzvy žalobcu dňa 09.10.2013 a od nasledujúceho dňa, t. j. od 10.10.2013 je žalovaná v omeškaní, a preto od tohto dňa by patril žalobcovi úrok z omeškania. Žalobca si ho uplatnil až od 11.10.2013. Prvým rozsudkom súd prvej inštancie v tejto veci zaviazal žalovanú na zaplatenie istiny 1 677,86 eur s úrokom z omeškania z tejto istiny, resp. z

vyššej sumy istiny do jednotlivých úhrad a napokon z tejto istiny až do zaplatenia. Predmetom konania zostal nárok žalobcu na zaplatenie sumy vyčíslených úrokov do zosplatenia vo výške 99,31 eur a sumy istiny vo výške 119,61 eur ako rozdielu uplatnenej sumy istiny 1 797,47 eur a sumy už priznanej istiny 1 677,86 eur. Keďže strany sporu si platne dohodli úroky a poplatky za poskytnutý úver, bolo potrebné časť splátok žalovanej uhradených do zosplatenia úveru potrebné započítať aj na úroky a poplatky, a preto zostal žalobcovi zachovaný nárok na zaplatenie istiny ešte v sume 119,61 eur. Keďže strany sporu si platne dohodli úrok z poskytnutého úveru a úver sa nepovažuje za bezúročný a bez poplatkov, tak žalobca má nárok aj na zaplatenie sumy úrokov vo výške 99,31 eur, ktoré boli vyčíslené dohodnutou úrokovou sadzbou z istiny až do zosplatenia úveru. Uvedené úroky a istina predstavujú v súčte sumu 218,92 eur, na ktorú by mal žalobca ešte nárok, no keďže žalovaná mu dňa 13.01.2017 zaplatila sumu 10,- eur, ktorá nebola a vzhľadom na čas úhrady ani nemohla byť v prvom rozsudku súdu prvej inštancie zohľadnená, zohľadnil ju súd teraz a priznal žalobcovi sumu 208,92 eur. Nárok na sumu 10,- eur bol v čase vyhlásenia tohto rozhodnutia súdu už nedôvodný, keďže z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že ju žalovaná uhradila. Celý úver sa stal splatným na základe výzvy žalobcu dňa 09.10.2013 a od nasledujúceho dňa, t. j. od 10.10.2013 je žalovaná v omeškaní, a preto od tohto dňa by patril žalobcovi úrok z omeškania. Žalobca si ho uplatnil až od 11.10.2013, a preto ho súd priznal žalobcovi od tohto, neskoršieho dňa, keďže nemožno priznať viac, než žalobca žiada. Súd priznal žalobcovi úrok z omeškania už v prvom rozsudku zo sumy priznanej istiny a týmto rozsudkom mu ho priznal zo zostatku istiny 119,61 eur. Úrok z omeškania patrí žalobcovi v zmysle § 3 nariadenia vo výške 5,5 % ročne. Žalobca si však uplatnil nižší, a to 5 % ročný úrok z omeškania. Súd tak priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške, ako si ho uplatňoval, keďže súd ho nemôže priznať nad rámec žaloby. Nárok na úrok vo výške 12 % ročne od 11.10.2013 zo sumy istiny a nárok na úrok z omeškania zo sumy úrokov 99,31 eur považoval súd za nedôvodný a spolu s nárokom na zaplatenie sumy 10,- eur, na ktorej žalobca zotrval a preukázateľne bola uhradená dňa 13.01.2017, súd považoval za nedôvodný a v týchto častiach žalobu ako nedôvodnú zamietol. Pokiaľ ide o úrok z omeškania zo sumy vyčíslených úrokov, tak súd je názoru, že v občianskoprávnom vzťahu a tým väčšmi vo vzťahu spotrebiteľskom veriteľ nemá nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z vyčíslených úrokov, pretože Občiansky zákonník jednoznačne hovorí, že príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Z tohto ustanovenia je potom zrejmé, že pohľadávkou sa má na myslí istina a jej príslušenstvom sú aj úroky a aj úroky z omeškania. Úroky z omeškania však nie sú príslušenstvom úrokov, a preto veriteľovi úroky z omeškania z úrokov patriť nemôžu. Pokiaľ ide o úroky, ktoré si žalobca uplatnil za obdobie po splatnosti úveru, tak v tejto časti považoval súd žalobu za nedôvodnú a zamietol ju, pretože podľa názoru súdu dohodnuté úroky patria veriteľovi iba za obdobie do splatnosti úveru, keď tieto predstavujú cenu úveru a od veriteľa sa očakáva, že cenu za úver zjednáva na úverové obdobie do splatnosti pohľadávky. V tomto sa súd stotožňuje s právnym názorom vysloveným v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.06.2015 sp. zn. 6Co/190/2014. Cena za úver za úverové obdobie do splatnosti úveru vyjadruje cenu úveru a je teda pojmovo jednoznačne odlišiteľná od sankcii za omeškanie s plnením dlhu spotrebiteľa. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru je príznačné, že veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav,

kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

5. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, 2 CSP. Žalobca si uplatňoval nárok na zaplatenie istiny 1 797,47 eur, úroku 99,31 eur, úroku z omeškania 1,09 eur a úrokov a úrokov z omeškania stanovených percentuálnymi sadzbami z vyčíslených súm. Súd z vyčíslených súm priznal žalobcovi celkovo 1 886,78 eur zo sumy 1 896,78 eur, keď bol nárok žalobcu nedôvodný v sume istiny 10,- eur, na zaplatení ktorej zotrval aj po rozhodnutí odvolacieho súdu, hoc túto sumu žalovaná dňa 13.01.2017 uhradila. Žalobca bol v celom rozsahu neúspešný v časti úroku v sadzbe 12,9 % ročne z istiny, čo nie je zanedbateľnou časťou nároku. Len do dňa rozhodnutia súdu (08.03.2018) celkový nárok na úrok tak, ako si ho žalobca uplatňoval, predstavoval sumu 1 035,05 eur a spolu s nepriznanou istinou 10,- eur predstavoval sumu 1 045,05 eur. Táto suma predstavuje 35,64 % z uplatnenej istiny a úrokov a žalobca tak mal úspech len v rozsahu 64,36 %. Čistý úspech žalobcu tak dosiahol 28,72 %, čo je rozdiel medzi úspechom žalobcu a úspechom žalovanej. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, tak s výnimkou úroku z omeškania zo sumy vyčíslených úrokov, ktorý je zanedbateľný, súd vo zvyšku nároku žalobcu na úrok z omeškania vyhovel. Aj keď žalobca mal vo vzťahu k istine s výnimkou nepatrnej sumy 10,- eur jednoznačný úspech, tak nie je možné ponechať bez povšimnutia vo vzťahu k náhrade trov konania nárok na úrok, ktorý len ku dňu rozhodnutia presiahol 35 % z celkového uplatneného nároku. Vzhľadom na tak významnú časť nároku, hoc ide len o príslušenstvo, musel súd túto časť zohľadniť pri rozhodovaní o náhrade trov konania, pretože nepriznať tak významnú časť nároku žalobcovi a priznať mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu blížiacom sa k 100 %, by bolo nespravodlivé. Žalobca mal vo veci úspech len čiastočný a v súlade s uvedenými dôvodmi jeho neúspech nie je nevýznamný alebo nepatrný, a preto je namieste použiť ustanovenie § 255 ods. 2 CSP. Súd preto priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 30 %, ktorý podľa názoru súdu zodpovedá tak pomernému úspechu žalobcu, ako aj požiadavke spravodlivého rozhodnutia. Zdôraznil, že Civilný sporový poriadok hovorí o úspechu vo veci a vecou nie je len nárok na zaplatenie istiny, ale celý uplatnený nárok vrátane príslušenstva, a preto na účely rozhodnutia o trovách konania je potrebné zohľadniť aj úspech / neúspech v časti príslušenstva, a to zvlášť v prípade, keď nejde o zanedbateľné príslušenstvo, ale príslušenstvo na úrovni presahujúcej polovicu istiny.

6. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná je povinnosti vyplývajúce jej z rozsudkov vydaných súdom prvej inštancie v tejto veci, t. j. povinnosti zaplatiť žalobcovi istinu a príslušenstvo nesplateného úveru, povinná vykonať v zmysle § 232 ods. 3, ods. 4 CSP v splátkach, keďže z vykonaného dokazovania, a to najmä z vyjadrení žalovanej, z jej výplatného lístka a dokladov o úhrade nájmu, ďalších úverov a nákladov na bývanie bolo preukázané, že táto nie je schopná zaplatiť žalovanú sumu naraz. Pomerom žalovanej, t. j. jej príjmu na úrovni 630,- eur, jej vyživovacej povinnosti, jej výdavkom a zároveň výške dlžnej sumy tak, aby bola uhradená v primeranej lehote, zodpovedá mesačná splátka v sume 100,- eur. Súd zároveň rozhodol, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

7. Proti tomuto rozsudku v časti vo výroku III., ktorým bola žaloba zamietnutá čo do nároku na zmluvný úrok po zosplatnení do zaplatenia a úrok z omeškania zo zmluvných úrokov a v súvisiacom výroku IV. o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/12/2017 zo dňa 31.01.2017, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43Co/23/2017 zo dňa 29.11.2017, 43Co/28/2017 zo dňa 27.02.2018, Krajského súdu v Nitre sp.zn. 8Co/193/2017 zo dňa 07.12.2017, 7Co/366/2017 zo dňa 30.11.2017, Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/297/2017 zo dňa 13.02.2018, 5Co/311/2017 zo dňa 15.02.2018 a 5Co/250/2017 zo dňa 13.02.2018, podľa ktorých na zaplatenie úrokov z úveru dohodnutých podľa § 502 Obchodného zákonníka má právo každý veriteľ, ktorý uzavrel písomne zmluvu o úvere a na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol, a to až do splatnosti úveru. V zmysle § 506 a § 351 Obchodného zákonníka je potrebné priznať žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvných úrokov z nezaplateného istiny úveru až do úplného zaplatenia úveru, čomu zodpovedá aj právna úprava obsiahnutá v § 6 a § 13 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch. Úroky dohodnuté pri poskytnutí pôžičky alebo úveru predstavujú odmenu za používanie

požičanej istiny. Zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný platiť ich od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie so splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať i keď neboli dojednané. Pritom platí, že môžu existovať popri sebe. Pokiaľ ide o zamietnutie úroku z omeškania zo zmluvných úrokov, poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešov sp.zn. 4Cob/62/2007 zo dňa 27.03.2008, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/542/2016 zo dňa 13.06.2017 a rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 25Co/219/2017 zo dňa 13.12.2017, v zmysle ktorých žalobca môže po práve požadovať aj úrok z omeškania zo zvýšenej istiny, teda z úrokov za poskytnutý úver. Pokiaľ dlžník mešká s úhradou úroku, má veriteľ právo požadovať úroky z omeškania z nezaplatených úrokov z úveru. Úrok z úveru, ktorý bol dohodnutý v zmluve, tvorí jednoznačne súčasť istiny, jej príslušenstvo podľa § 121 Občianskeho zákonníka. Ak došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru stala sa splatnou ku dňu vyhlásenia splatnosti nielen istina, ale aj kapitalizované úroky z úveru. Ak ich žalovaný dlžník neuhradí, dostáva sa aj s touto sumou do omeškania, v dôsledku čoho ho postihuje sankcia za nedodržanú lehotu splatnosti v podobe úrokov z omeškania. V prípade zosplatnenia dlhu z dôvodu dlhodobého neplnenia záväzku dlžníka dochádza k spravodlivému navýšeniu úročenia o úrok z omeškania, ktorý je administratívne regulovaný. Je absurdné, že z dôvodu porušenia zmluvných povinností dlžníka by malo dôjsť k zhoršeniu postavenia veriteľa, ktorý svoje záväzky neporušil, ale stále nemá v držbe finančné prostriedky a má stratiť aj nárok na zmluvné úroky. K takejto situácii nepochybne dochádza rozhodnutím, v ktorom súd úplne poprie účinky predčasného zosplatnenia dlhu veriteľom, keď žalovanému súdnym rozhodnutím prizná možnosť splácať dlh v splátkach a následne pri zamietnutí nároku na zmluvný úrok po zosplatnení dlhu argumentuje tým, že veriteľ svojím právnym úkonom stráca obmedzenie v manipulácii so svojimi finančnými prostriedkami.

8. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadrila tak, že s rozsudkom súdu prvej inštancie súhlasí. Dlh si plní v splátkach, ktoré určil súd.

9. Žalobca sa písomne vyjadril, že žalovaná nevykonala žiadnu úhradu dlhu od podania žaloby.

10. Žalovaná sa vyjadrila, že úhrady dlhu jej boli stfhané z účtu v banke.

11. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov. Podľa § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie.

12. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1,2 CSP.

13. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

15. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP).

16. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Žalobca uplatnil vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom závere súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

19. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

20. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, ako aj s jeho právnym posúdením, vo vzťahu k čomu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vzťahujúceho sa k veci samej, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v prvoinštančnom konaní, s ktorým odôvodnením v týchto častiach, sa odvolací súd identifikuje (§ 387 ods. 2 CSP).

21. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti.

22. Žalobca v odvolaní namieta právny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého úroky z omeškania nie je možné priznať aj z úrokov, pretože by tak súd priznal príslušenstvo z príslušenstva, čo je v rozpore s § 121 ods.3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“).

23. Odvolací súd sa s uvedeným právnym názorom súdu prvej inštancie stotožňuje.

24. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Z uvedeného vyplýva, že Občiansky zákonník jednoznačne rozoznáva úroky a úroky z omeškania. Zmluvnými úrokmi pritom nazývame vopred dohodnutú odplatu za užívanie istiny, ktorá prichádza do úvahy len pri peňažných pohľadávkach. Úroky vo všeobecnosti predstavujú hodnotu peňazí, resp. stratu veriteľa v dôsledku zmeny hodnoty peňazí. Ich výška závisí v zásade od dohody zmluvných strán. Úroky z omeškania sú majetkovou sankciou za oneskorené splatenie peňažnej pohľadávky. Zákonná definícia príslušenstva pohľadávky, obsiahnutá v § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí aj pre obchodné záväzkové vzťahy, vrátane zmluvy o úvere, pričom zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka ani Obchodného zákonníka nemožno vyvodiť právo veriteľa na príslušenstvo z príslušenstva.

25. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Českej republiky v rozsudku sp.zn. 35Odo/101/2002 zo dňa 24.03.2004, ktorý pre blízkosť vtedajšej právnej úpravy nie je dôvod nezohľadniť. Podľa tohto rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky peňažný záväzkový právny vzťah môže byť buď vzťahom hlavným alebo vedľajším. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu určitej čiastky peňazí. Vedľajším peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový; pretrváva iba povinnosť uhradiť už dospelé úroky. Tým, že včas nezaplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani Obchodný ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkovú sankciu pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky. Nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky nemôže plynúť ani z dikcie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takýto úsudok by totiž bez väzby na § 121 ods.3 Občianskeho zákonníka viedol k záveru, že príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky, ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou. Branie úrokov z úrokov bolo zapovedané už podľa tradícií rímskeho práva. Odvolateľom citované rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sa pritom týka odlišnej právnej otázky, a to otázky hodnotenia primeranosti úrokového zaťaženia dlžníka.

26. Žalobca ďalej v odvolaní namieta právny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého právo na riadny úrok z úveru má žalobca do zosplatenia istiny úveru a následne má žalobca ako veriteľ právo už iba na úrok z omeškania

27. Odvolací súd sa s uvedeným právnym názorom súdu prvej inštancie stotožňuje. Vychádza pritom z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo 143/1998, publikovaného pod č R 59/98, podľa ktorého

dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Obchodného zákonníka). Aj keď sa jedná o staršie uznesenie Najvyššieho súdu SR, jeho závery sú stále aktuálne a potvrdzuje ich ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, keď napr. Ústavný súd SR v uznesení č.k. IV. ÚS 476/2012-14, zo dňa 18.09.2012 takýto výklad považoval za ústavne akceptovateľný. Záver, že zmluvne dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok) je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi stranami sporu. Ako uviedol Krajský súd v Prešove v rozhodnutí v obdobnej veci vedenej pod sp.zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015, úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymożenia jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Obdobný právny názor zaujal napr. i Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí sp.zn. 3Co/729/2014 zo dňa 29.09.2016.

28. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil.

29. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Úspešnej žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože jej žiadne trovy odvolacieho konania preukázateľne nevznikli.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).